

УДК 327«2013/2018»

Череватий В. О.

**УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА
ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ**

Політичний процес в Україні протягом 2014–2016 рр., що відбувався на тлі опору російській агресії, рельєфно окреслив слабкі місця вітчизняної політичної системи.

Зокрема, ключовою проблемою у ці роки залишилася роз'єднаність політичних еліт, які не змогли консолідуватися в умовах зовнішньої загрози та законодавчо забезпечити оперативне реформування структур центральної і місцевої виконавчої влади, в т. ч. дискредитованих співпрацею з режимом Януковича, участю у репресіях проти учасників Революції гідності, колабораціонізмом.

Водночас вакуум політичної відповідальності був значною мірою заповнений активністю громадянського суспільства: волонтерським рухом на підтримку Збройних Сил [1], формуванням експертних середовищ із вироблення та просування реформаторських законодавчих ініціатив, об'єднанням активістів діаспори для прориву інформаційної блокади та боротьби з російською пропагандою в Європі, роботою незалежних ЗМІ з викриття зловживань і корупції на місцевому та центральному рівнях.

Окрім загострення давно існуючих політичних проблем, російська гібридна агресія породила низку нових викликів для внутрішньополітичної стабільності України. Найбільшу загрозу стабільності політичній системі формує винесення внутрішнього питання про зміну засад конституційного устрою на міжнародний рівень. Починаючи зі спільної декларації за підсумками переговорів у Женевському форматі [2], а згодом у «Протоколі за підсумками консультацій Тристоронньої контактної групи стосовно спільних кроків, спрямованих на імплементацію Мирного плану Президента України П. Порошенка та Президента Росії В. Путіна» [3] та «Комплексі заходів з виконання Мінських домовленостей» [3], Росія активно лобіює ідею зміни державного устрою України шляхом внесення змін до Конституції. Інспіровані Росією дебати з приводу «особливих умов» розраховані на провокування місцевих еліт, насамперед у прикордонних областях із широким представництвом національних меншин, до розпалювання сепаратистських настроїв, міжетнічної та міжконфесійної ворожнечі та підготовки населення до протестних, насильницьких дій. У 2015–2016 рр. в Україні активізувалися рухи на підтримку «автономізації» тих чи інших територій [4].

Головною перепоною для реалізації такого сценарію може стати лише запровадження норм, які сприятимуть більшій прозорості діяльності політичних партій, підтримуватимуть широке представництво та відкриту конкуренцію політичних сил і встановлюватимуть межі депутатської недоторканності. На місцевому рівні, в рамках реформи децентралізації, має бути збережено повноваження місцевих

органів виконавчої влади щодо припинення незаконних і неконституційних рішень місцевих рад та запроваджено механізм політичної відповідальності шляхом розпуску таких рад. Терміново має бути поставлене питання про зміну змішаної виборчої системи на пропорційну систему відкритих партійних списків, яка б стимулювала політичні партії висувати кандидатури, що користуються підтримкою на місцях. Варто врегулювати питання відповідальності народних депутатів за порушення присяги, зокрема внаслідок участі у діях, які загрожують демократії, суверенітету та територіальній цілісності. Зокрема, під поняття порушення присяги варто підвести свідомі дії щодо порушення регламенту Верховної Ради, особливо під час ухвалення законів [5].

Отже, у наш час агресія зі сторони Росії має прояви у багатьох сферах, зокрема у внутрішній політиці, що призводить до негативних наслідків та настроїв. У цьому випадку постає потреба щодо конкретних дій зі сторони влади, задля того, щоб зберегти недоторканість та мир на території держави.

Список використаних джерел :

1. Реформа системи національної безпеки та оборони. *Reformsguide.org*. 2019. URL: <http://reformsguide.org.ua/ua/analytics/system/> (дата звернення 12.04.2019).
2. Text of Joint Diplomatic Statement on Ukraine. *The New York Times*. April 4, 2014. URL: <https://www.nytimes.com/2014/04/18/world/europe/text-of-joint-diplomatic-statement-on-ukraine.html> (дата звернення 12.04.2019)
3. OSCE. Official Veb-sait. 2019. URL: <http://www.osce.org/home/123257?download=true> (дата звернення 12.04.2019).
4. Експерти Da Vinci AG розповіли про плани Росії дестабілізувати ситуацію в Україні. URL: <https://www.unian..html> (дата звернення 12.04.2019).
5. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В. Горбуліна. К. : НІСД, 2017. 384 с.

*Рекомендовано до друку –
к. і. н., доцентом Шевчуком М. А.*